

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenska“ deputacija v Gradcu.

(Dopis s Štajerskega.)

Nemška gospoda v Gradcu vzlic svoji brezobzirnosti napram slovenskemu narodu vendar-le čuti, da ni dobro struno preveč napenjati, in v zavesti premnogih svojih izrekov, razkritih v oklicu naših poslancev, sluti, da je treba krivdo nekoliko lepšati, in to tudi z nehonetnimi sredstvi, če drugače ne gre. Na glavni del slovenske obtožnice, ki se nanaša na narodnost, na vitalne potrebe našega narodnega obstanka, nemška oholost sploh ne reaguje. Da je treba spodnještajerske Slovence kot odlomek slovanskega plemena brezstidno podaviti v velenemški klavnici, to za te kulturonošce sploh ni nobeno vprašanje, to se razume samo ob sebi. In brezmejno cinično in frivolno se sklicujejo Nemci pri tem na zmešane pojme onih nesrečnih narodnih elementov, ki so baš vsled nemške brutalnosti in nemškega nasilstva izgubili narodno zavest ali pa še sploh niso mogli postati narodno-zavedni, ker jim je to zaprnilo ravno dosedanje nemško brutalno postopanje napram najprimitivnejšim narodnim zahtevam slovenskega programa. Kmeti člani one „deputacije“ so sad nemške krivice in nemškega nasilstva, in na svojo lastno krivdo, na svoje pregrehe in krivice se sklicevati in opirati, kadar se je treba zagovarjati ali kadar hoče kdo nove krivice delati, to je nepošteno, grdo, ne glede na to, da to nikdar ne more biti nikak zagovor, nikako opravičenje ali celo vspodbuda za nove krivice.

Dočim narodno zatiranje nemškega življa nemške večine nič ne ženira, sramujejo se vendar-le sedaj občežnanega dejstva, da Slovencem iz narodnega antagonizma niti onih gospodarskih dobrot ne privoščijo, ki jim po njihovem številu in po davku grede. In naročili so si znano deputacijo, da bi jih vsaj v tej točki nekoliko oprala. Pa čudo golemo! Tudi ta deputacija je morala ravno isto povdarjati, kar so po-

slanci že tolikrat tožili, kar omenjajo tudi v oklicu na volilce, in tudi dosegla je bržkone ravno toliko, da se ji je od vseh strani „blagohotno obljubljalo, kolikor bo mogoče“. Nemci si lahko domišljajo, da so ovrgli očitjanje, da se zanemarija gospodarski Spodnještajersko s tem, da so zopet nekaj obljubili in sicer to pot iz jeze na slovenske poslance. Če končno iz jeze na slovenske poslance in abstinenco regulirajo Pesnico, ni to uspeh one deputacije, ampak ravno uspeh naših poslancev iz zbornice. In že to bi bil uspeh, ki ni najmanjši, katerega bi bili pred vsem veselji člani one deputacije.

Deputacija sama pa je čisto navaden manèver, ki si ga je večina ad hoc naročila. Kako bi mogel sicer imeti poslanec Posch pripravljeno dolgo in gostobesedno izjavo nemškonacionalnega kluba, ki jo je takoj spustil pred deputacijo? Ves manèver je pripravil uradnik nemškega viteškega reda pri Veliki Nedelji, neki Nemec Flucher, katerega omenjeni red samo za to plačuje, da v svojih 24 prostih urah na dan po ptujski okolici kaline lovi. Omenjeni red in njegovi uradniki so sploh prava nesreča za vso okolico.

Da se ljudstvo slepi, sezidali so v Ormožu ti nemški „vitezi“ bolnišnico, kijo je sam mariborski knezoškof z velikim pompom in z dolgim slavnostnim govorom o „velikih dobrotinah našega naroda“ blagoslovil. Seveda imajo tudi nemško osobje v bolnišnici, ki pa sprejema le do 20 bolnikov; najhujše bolezni so izključene iz te hiše. V narodnem in gospodarskem oziru pa je nastopanje tega reda in njegovih organov, samih zagrizenih sovražnikov našega naroda, naravnost osodepolno za ormoški in ptujski okraj. Ker imajo le-ti dovolj sredstev na razpolago, dobili so več narodno mlačnih in nezavednih ljudi v svoje zanjke. Če se kmetu plača vožnja in druge potrebščine na potu in se mu še pove, da gre za tako važno stvar, kakor je v tem kraju regulacija Pesnice, ni vrag, da bi se ne dobila taka deputacija še za dalje, ne samo za Gradec. Da je narodna zavednost v tem kraju tako grozno imaginarna, temu so krivi tudi slovenski tako-

zvani „vodilni“ politiki v Ormožu, katerim se pod nosom goje take čudne „deputacije“. Toda o tem ne razpravljamo danes. Občinski odborniki so šli v Gradec kot privatni ljudje, kot znanci in prijatelji omenjenega oskrbnika Flucherja, ki je bil „wortführer“ in je peljal svoje ljudi seveda najprej k Walzu, ki je v zbornici imenoval Slovence morilce in roparje. Da so baš tega Walza poiskali, to je dokaz, da so bili res zastopniki slovenskega ljudstva, ki je končno samo prišlo do besede! Kaj ne, Tante „Tagespost“? — Nobeden kmečkih mož ni nikogar zastopal, ampak šli so v Gradec kot posestniki ob Pesnici, kjer se jim dela velika škoda. Prašal sem sam enega teh mož, srečaje ga na ulici, kaj dela v Gradcu, in odgovoril mi je: „Pesnco reguliramo“.

Nemško časopisje in nemška gospoda okoli njega se je s svojim „Ereignissom“ (Tagespost) temeljito osmešila. Ni dovolj, da so nam skrajno krivični, hočejo še nas „froclati“ s takimi „Ereignissi“. In potem kriče, da slovenski narod ne stoji za poslanci! En nemški oskrbnik in par nezavednih kmetov še ni slovenski narod na Štajerskem. Če hočete zvedeti mnenje našega ljudstva, boste morali priti na volilne škode med ljudstvo, a ne naročati si tako klavernih deputacij, ki so zelo slaba sredstva, s katerimi bi radi podpirali svojo še slabjšo in krivično stvar. Tudi za gospodarske kosti, s katerimi hočete kaptivirati ljudstvo, slovenski narod na Štajerskem ne bo prodal svojega jezika in svoje narodnosti, katero je že tudi na ptujskem polju hrabro branil zoper barbarške napadovalce.

Deželni zbor kranjski.

IX. seja dne 24. aprila 1900.

(Konec.)

Posl. Ažman je poročal o letnega poročila deželnega odbora § 8. „Ljudske, srednje in visoke šole.“

Posl. Žitnik je priporočal, naj se

šole ne razširjajo, češ, najboljše so jedno razrednice, potem pa je govoril o stroških za šolstvo, na kar mu je odgovarjal deželni predsednik.

Posl. dr. Schaffer se je pritožil, da je nemška deklška šola v Ljubljani slabo nastanjena in vprašal, kaj se misli storiti, da se šola boljše nastani. Župan Hribar je priznal, da so prostori nedostadni, a tako grozni niso, kakor se slikajo. Kraj je pripraven, svetlobe in zraka je dovolj. Razmere tu se še primerjati ne dajo razmeram, ki so desetletja vladale na gimnaziji. Misli se je, da bi se šola preselila tja, kjer je zdaj slovenska deklška šola, a deželni šolski svet je sklenil, da se ima ustanoviti tretja deška ljudska šola in je namignil, naj se nastani kjer je slovenska deklška šola. Župan je izjavil, da še ne more nikake obvezne izjave podati, da pa bosta mestna občina in pa mestni šolski svet kar mogoče storila, da se nedostatki odstranijo.

Posl. Hribar je dejal, da Lenarčičeva resolucija glede realke premalo obsega, ker ni rečeno v njej nič glede realnega zakona. Poročilo deželnega odbora pravi lakonično, da zakon ni bil odobren, vzrokov pa ne navaja. Zato bi bilo treba, da stopi deželni odbor v zvezo z vlado, in da potem predloži nov načrt realnega zakona. Nadalje je omenjal govornik sklepa, naj se imenuje poseben deželni šolski nadzornik za ljudske šole. Sedanji nadzornik, ker ima nadzorovati tudi vse srednje šole in toliko pisarniškega dela, že fizično ne more zmagovati svojega dela. Končno je govornik omenjal šolskih knjig za višje razrede. Govornik je predlagal tri resolucije, katerih prva zahteva, da se predloži nov načrt realnega zakona, druga, da se nastavi poseben šolski nadzornik za ljudske šole in tretja, naj deželni odbor pospeši izdajo šolskih knjig in stori potrebne korake, da se uvede v višjih gimnazijskih razredih slovenski učni jezik za nekatere predmete.

Deželni predsednik baron Hein je rekel, da je prejšnji učni minister obljubil imenovati drugega deželnega šolskega nadzornika.

LISTEK.

V nebesa.

Poljski spisal Kazimir Tetmajer.

(Konec.)

Tako sta pela drug drugemu preko daljave, da je odmevalo tja daleč, in solnce je sijalo tako svitlo, da se je veselila vsaka cvetka.

Ali kadar je začel stari Tomek v koči svirati na citre ter je Vojtek poskočil na ples! Ni ga bilo urnejšega plesalca od njega. Dvigal se je nad zemljo, kakor da ima na ličnatih čevljih pritrjene sokolje peruti. Vsa dekleta so ga hotele snesti z očmi, toda on je bil samo njen, bil je Hankin ljubimec.

Ali kadar je lil dež, ter so sedeli vsi pri ogledovalnici! Vojtek jo je objel okrog pasu ter jo pritiskal k sebi, in njej je bilo, kakor da jej hoče srce skočiti iz prsij. Kadar jo je poljubil, jej je bilo motno v očeh, in ustne se niso hotele odtrgati druga od druge.

Bil jej je dražji kakor zvezde, kakor solnce na nebu. Stari Tomek je brbljal svoje povesti, ona pa sta sedela ob stražnici, naslonjena drug na drugega ter poslušala.

Oh, ti ljubo, mogočno nebo, sedaj pa je bilo vse pri kraju, kakor nočen sen!... Prešlo je, in nikdar več se ne povrne...

Ostavila je že davno koče, šla je naprej. Sneg je bil vedno višji, in veter je pihal vedno hujše, tako da je zastajal dihanje. Na strani, tam daleč je švignilo mimo par zastrašenih srn, — ena, dve, pet, je štela Hanka.

Hitela je tja v daljo. Njena senca se je temno izražala na snegu v presekkih, potem je zopet izginila. Nevede se je obrnila Hanka v isto stran ter stopala naprej.

Moči so jo začele ostavljati, in rudeče luči, kakor ognjene iskre so plesale pred njenimi očmi, najprej od daleč, potem vedno bližje in gostejše kakor krvav dež. In mrzlo je bilo, kakor da ji je obložil kdo vse telo z ledenimi kepami. V glavi ji je čudno šumelo, in v možganih jo je nekaj peklo.

Ustavila se je. Povsod naokrog gore, bele terase, črni skalni grebeni brez snega, tako visoki, kakor se ji niso zdeli nikdar prej, v sneg zakopano malo, zmrznjeno brinjevo grmovje, prepadi, v katere je poganjala nevihta kupe snega; na nebu solnce kakor za svinčenim zastorom, brez svita, brez življenja. Strašna, topa pustinja... Toda Hanka je stopala naprej, ne da

bi še prav vedela, zakaj je bežala iz vasi, in je-li spodaj sploh vas... Imela je temoten, nejasen čut, kakor da doné od daleč zvonovi, mej tem ko poje mašnik prav tako, kakor pri pogrebu njene matere, in veter je včasih tako zatulil, kakor da so zaječali vsi grobovi na pokopališču.

Hanka je čutila, da se ji kolena šibé, v njenih očeh se je mračila noč, in v glavi jej je vedno bolj šumelo ter jo žgalo uničujoče. Potem se ji je zdelo, da se je vse porušilo nad njo ter jo zmečkalo: skale, brinjeva drevesa in oblaki. Čutila je na svojem srcu in na rokah pritisk, težko pezo, kakor takrat v cerkvi, ko bi se bila pri odpustni maši na čast Materi božji rožnega venca v veliki gnječ skorozadušila. Misli je na Mater božjo z višnjem plaščem preko ramen in z zlato krono na glavi. Hanka je takrat molila k njej, ko je čutila, da se jej bliža nesreča. Tudi sedaj bi bila rada molila, toda bilo je tako daleč, in kolena so se ji šibila: „Češčena Marija, milosti polna, Gospod je s teboj...“

Tedaj se je zasvetila velika svitloba visoko gori na terasi.

„Kaj naj bi to bilo?“

A svitloba je postajala vedno večja. videti je bila, kakor da je z nebesno modrino in s srebrom vezana, in prihajala je vedno bližje. Hanka se je zelo prestrašila,

in šumenje v njeni glavi je postalo še hujše, kolena so se jej zelo krivila, hotela je bežati, toda zdelo se jej je, da prihaja iz te svitlobe tih, kaj sladak glas: „Ne boj se!“

Hanka se je ustavila.

Glas je zopet zadonel: „Pojdi!“

„Kam?“ je šepetala Hanka.

Glas je odgovoril: „Proti nebu.“

Hanka se je ojunačila ter pogledala kvišku. Tedaj je opazila ljubezniv obraz in oči slične cveticam. Nekaj kakor višnjev plašč je vihralo v lučinem krogu, in na vrhu je bila videti leskeča se zlata krona. „Ali si ti nebeška devica?“ je vprašala Hanka.

In zdelo se jej je, da jej je Mati božja pokimala ter stopala počasi pred njo. Zdobila je novih močij, kolena se ji niso več šibila, bučanje v njeni glavi je prestopalo, in mraza ni skoro nič več čutila. Tudi veter je nekaj časa miroval. Samo solnce je sijalo vedno bolj megleno, povsem brez življenja.

Hanka je stopala začetkom urno naprej, z novim pogumom v srcu, toda kmalu sta nogi zopet pešali, rudeče lise so švigale pred njenimi očmi, šumenje je polnilo njene možgane, polastila se je je omotica, tako da je mogla jedva še gleznje potegniti iz snega.

Zbornica je odobrila poročilo in sprejela Hribarjeve resolucije.

Predsedstvo je na to prevzel deželni glavarja namestnik, baron Liechtenberg.

O proračunu kmetijske šole na Grmu za l. 1900 je poročal posl. vitez Langer. Potrebščina po nasvetu deželnega odbora znaša za šolo 15.283 K, za gospodarstvo 18.186 K, skupaj torej 33.469 K. Skupno pokrijte znaša 26.080 K in bi torej bilo primankljaja 7389 K, ki se pa vsled tega, ker so se neke postavke črtale, skrdi na 5889 K. Poročevalec je v generalni debati izrekel svoje zadovoljstvo, da so se izvršili sklepi deželnega zbora glede knjigovodstva na Grmu. Deželno knjigovodstvo je na Grmu upeljalo tako jasno, pregledno in praktično knjigovodstvo, da se mu mora izreči priznanje. Ako se temu z Grma ugovarja, bo deželni odbor pač imel energijo, da bo znal izsiliti brezgovorno izvršitev njegovih ukazov.

Zbornica je na to prestopila v specialno debato in sklenila, pokriti primankljaj v znesku 5889 K iz deželnega zaklada ter na predlog finančnega odseka odklonila adaptacijo oziroma zgradbo pritličnih poslopij na Grmu.

V razpravo je posegel tudi poslanec grof Barbo, ki je ostro grajal postopanje grmskega ravnatelja napram učitelju Čebelarstvu, povdarjaje, da se je lansko leto temu učitelju zgodila nehote krivica.

Po sprejetju proračuna je dež. glavar radi pozne ure sejo zaključil.

V Ljubljani, 25. aprila.

Česka obstrukcija.

„Moravska Orlice“ je prinesla iz Prage uvoden članek, ki sporoča nazore desnega krila mladočeske stranke o položaju. Članek konstatuje, da je za bodoče zasedanje drž. zbora kljub ugovarjanju predsednika dr. Engla sklenil češki klub, da začne obstrukcijo. Prva posledica tega bo, da se vrata parlamenta zapro, kajti minister Rezek sam je dejal češkim poslancem, da to pot ne pojde ministrstvo, nego parlament. Obstrukcija pa ima samo takrat smisel, ako je uspeh zagotovljen. Toda tega se sedaj ni nadejati. Poljaki in konservativni veleposelniki in bržčas tudi Jugoslavlani Čehov ne bodo podpirali. Ako se začne obstrukcija, bo moral minister Rezek odstopiti, parlament preneha funkcionirati, in začne se doba absolutizma, ki bode zadala Čehom, dasi bo bržčas kratka, hude rane. Zato je obstrukcija najslabša in najneuspešnejša pot do vlade desnice. Škode obstrukcije več let ne bo moglo popraviti. Sicer pa obstrukcije ni sklenila večina mladočeskega kluba, kajti izmed 61 členov kluba je došlo le 25 (ali celo le 23), ki so sklenili z večino glasov obstrukcijo. Članek zahteva, naj se o tem iznova posvetuje. Vsekakor vlada med Mladočehi nesloga, ki se kaže očitno na shodih in v listih. Te nesloge je kriva vlada, ki je vodila zadnja leta Čeha škandalozno za nos in pa češki hujskajoči radikali.

„Nebeška devica, sedla bi rada.“

„Sedi torej,“ je odgovoril glas iz svitlega kroga.

Hanka je sedla pod velik kamen, se naslonila z ramami ter je iztegnila pred seboj trudne noge. Sedaj je začela svitloba temneti, topiti se, dokler ni popolnoma izginila. Zopet ni bilo na okrog družega kot gore, prepadi, bel sneg in zamolka, žalostna pustinja...

Vse to se je zlilo v divji, turoben kaos pod svinčenosivim nebom.

„Sveta devica, kje si?“ je šepetala Hanka.

Toda odgovora ni bilo; hotela je klicati, a ni mogla. Imela je čut, kakor da jej leži na vsaki roki in na vsaki nogi težak kamen. Groza je spreletavala njeno telo, brez zavesti jej je onemogočila dihanje, kakor da jej je kdo zamašil ušesi in usta. Videla ni ničesar in mislila na ničesar, čutila je le, da se je sneg okrog nje vedno bolj kopičil, da je zakril že njeni nogi, ji segal do pasu ter zakril tudi njena prsa. Postajalo jej je vedno topleje, in bila je zadovoljna. Tudi v zraku je bilo vedno tišje, za trenutek je celo solnce pogledalo skozi oblake ter posrebrilo sneg.

Hanka je zrla topo in nepremično pred se, čutila je, da se godi v njej nekaj čudnega, zdelo se jej je, da jej drevené počasi vsi udje ter se spreminjajo v led.

Krščanski socialisti in učiteljstvo.

Na svečanostni seji katoliškega Schulvereina na Dunaju je govoril princ Alojzij Liechtenstein o učiteljskem vprašanju ter dejal med drugim: „Jedina nevarna, na slabi vzgoji temelječa, torej vkoreninjena tendenca med našim učiteljstvom je socialnodemokratska. Ta tendenca je velika nevarnost za šolo, pa tudi za družbo, nevarnost, katero moramo z neizprosno strogostjo in primerno vstrajnostjo zatreti. Sto in sto obžalovanja vrednih mladeničev, katere je napadna vzgoja po pripravnih zavedla na ravnost v roke socialne demokracije, vzgaja po avstrijskih šolah otroke krščanskih staršev. Jaz menim, da bomo postopali tudi kar na kratko. Rekli jim bomo po nemški to, kar jim je dejal naš slavi vodja dr. Lueger: „Odslej ne bo nikdar več nastavljen noben socialni demokrat na ljudskih šolah, in ako se predrzne kdo proglasiti se v šoli socialnim demokratom, ga bomo vrgli iz šole.“

Vojna v Južni Afriki.

Buri so ujeli 25 mož eskorte, ki je spremljala transport živil za predstraže generala Rundla ter jim vzeli vsa živila. Angležem itak primanjkuje živil, zato gadelj imajo veliko škodo. Rundle poroča, da se še ni mogel polastiti Dewetsdorpa, dasi mu je poslal Roberts še jedno divizijo in dve konjeniški brigadi na pomoč. Polkovnik Polecarew je zasedel hribec Leanskop ob cesti v Dewetsdorp. Generalni major Chermiside pa se je polastil Karriefonteina, katerega so Buri vstrajno branili. Angleži so izgubili 2 mrtva in 19 ranjenih. Od severa prodirajo torej Angleži proti Wepenerju počasi sicer, a vendarle. Z juga prodira general Brabant takisto proti Wepenerju ter je došel do Buschmanskopa. Maršal Roberts je poslal več kakor polovico svoje armade Wepenerju na pomoč. Ako se mu posreči, da Wepener osvobodi, ne bo imel od tega nikake posebne koristi, ako hkratu ne zada Burom hujšega udarca ter jih korenito ne premaga. Vsekakor so Buri v veliki nevarnosti, kajti obdani so od treh strani. Morda se jim posreči vreči Brabanta in Rundleja nazaj, vzeti Wepener ter se umakniti proti severu k Ladybrandu. Buri nastopajo povsod jako predrzno in podjetno ter se prikazujejo prav blizu Bloemfonteina. Lord Methuen je v Boshofu in Buri imajo svoje čete porazpostavljene okoli in okoli. Njihov tabor je komaj 5 milj oddaljen. Vendar ima Methuen še zvezo s Kimberleyem. Listi poročajo, da je poginilo Robertsu tekom zadnjih mesecev nad 12.000 konj in po bolnišnicah leži več tisoč vojakov radi driske in tifusa. Roberts je sploh jako slabe volje. Njegovi generali so se izkazali večinoma docela nezmogljivi. Bajce vlada med generali nejezinost, ki more postati Angležem jako nevarna. Gotovo je, da hrepeni že marsikateri angleški državnik po miru, a si tega javno še ne upa povedati. Bursko odposlaništvo more oditi iz Evrope tudi brez uspeha, kajti angleška drevesa gotovo ne zrastejo do neba, nego se že sama podirajo. „The best army of the

Lotevala se je je vedno večja slabost in dremotna utrujenost.

„Zadremati hočem,“ si je mislila.

Mej tem je nastal metež ter je zatemnel svet, veter je bučal, divjal po gorah ter podil cele kupe snega, slične plazom, za seboj; razmlejal jih je, da so se razprševali kakor perje divjega petelina, katerega je uplenil orel. Ostra, majhna ledena zrna so rezala HANKI v obraz, zdaj je pomel veter ves sneg do pasu z nje, zdaj zopet jo je zasul do usten. Na obrazu in na vratu je curljala gorka kri na dan.

Vsled bolečine je bila nekaj časa zopet pri zavesti. „Tu je moja smrt,“ si je mislila ter je hotela v svoji dušni bridkosti vstati, toda bila je popolnoma onemogla, in v glavi jej je divje hrumelo. Slišala je vršenje vetra, videla je gore, toda vedno bolj nerazločno, slabejše.

In zopet se je zasvetil na snežnem oblaku skozi metež žarni krog, toda bil je mnogo bledejši nego prej in prav blizu HANKI. Zdelo se jej je celo, da se je dotaknila roka njene rame. Pogledala je kvišku ter vzrla isti mili obraz, iste cvetne oči, a vse bolj megleno nego prej. In zopet se jej je zdelo, da čuje tisti tihi, sladki glas; kateri jej je zaklical: „Pojdi!“

„Kam?“ je šepetala Hanka.

„V nebesa! Daj mi roko!“ je zaklicala Mati božja.

In Hanka jej je podala roko ter šla.

world“, najboljša armada na svetu, kakor imenujejo Angleži svojo skrpno in zlobnato vojsko, je pač iznenadila ves svet s svojo nezmogljivostjo in nezanesljivostjo.

Dopisi.

Iz Novega mesta, dne 22. aprila.

(Preskušnja žveplalnikov zoper grozdno plesnobo. Oidium Tukéri.) Poleg drugih sovražnikov vinski trti nastopila je pred nekaj leti po naših dolenskih vinogradih, tu z večjo, tam z manjšo silo nova rastlinska kvarljivka — grozdne plesnobe ali trtna jajčasta plesenj. Dasi so se nekateri s početka razumnim vinogradnikom posmehovali, kateri so koj to novo rastlinsko bolezen z žveplanjem in strah prišli in se s tem občutne škode obvarovali, a drugi vso zadevo kot pretirano smatrali, sprevidele so vsi kmalu, da ima stvar vendar le najresnejši pomen in sedaj je vsak do trdna uverjen o škodljivosti te kvarljivke, o potrebi, da se ji mora v bran postaviti in gre se samo zato, kako bi se dala najuspešnejše zatirati. Edino sredstvo, ki izdatno pomaga, je pravilno izvršeno žveplanje in da se to doseže, trudili so se posamezniki, da bi izumeli take žveplalne priprave ali stroje, s katerimi bi se moglo to najpopolnejše doseči. V ta namen ponuja se nam po časnikih celo vrsto žveplalnikov priproste in umetne sestave, drage in cene, katere se vse hvali, a izkušnja nas je prepričala, da nimajo vsi enako praktično vrednost ter da se v tej zadevi mnogo greši na vinogradnikovo nevednost in se s tem mnogo denarja brez potrebe potroši, a tudi zaupanje v žveplanje in njega korist izgubi.

Da bi se v tej važni stvari sedaj v spomladnem času, ko bodo vinogradniki žveplalnike rabili, dosegla neka pravična sodba o praktični sposobnosti raznih vrst žveplalnih priprav, sklenila je novomeška kmetijska podružnica, da se na dan 22. t. m. skliče in priredi shode veščakov, vinogradnikov in vseh zainteresentov, kjer naj se praktično vrše preskušnje o vrednosti in praktični priporočljivosti raznih žveplalnikov. Ob enem naj se povabi posamezniki, ki so izumili take žveplalnike in trdke, ki z njimi trgujejo, da izlože svoja dela.

Ta preskušnja vršila se je danes popoldne na šolskem posestvu kmetijske šole na Grmu, ob navzočnosti in prav veliki udeležbi vinogradnikov, posestnikov in veščakov. Razstavilo se je 11 različnovrstnih žveplalnih priprav in sicer 7 za manjše vinograde in 4 stroje za obsežne vinograde. Na predlog gospoda načelnika kmetijske podružnice sestavil se je (odl.) presojevalni odbor, sestojč iz 6 členov, ki naj v porazumu z drugimi praktičnimi možmi izreko svojo sodbo. V ta namen so bili soglasno izvoljeni gg.: vodja R. Dolenc (načelnikom), tehnični voditelj B. Skalicky, grajščak J. Rudež, lekarničar J. Bergmann, c. kr. nadinženir J. Walka in vinogradni posestnik Skabrne. Preskušnja vseh 11 vrst žveplalnikov je trajala nad dve uri; soglasno se je izrekla sodba, da so med vsemi sestavami za manjše vinograde najpripravnejši žveplalniki, ki jih izdeluje g. A. Küssel, klepar v Novem mestu po ceni 3 K 20 v., potem popravljeni žveplalnik, ki ga je izumil g. A. Hudaklin v Št. Jernejumu in ga prodaja po 4 K 50 v., nadalje žveplalnik od trdke J. Heller na Dunaju, ki ga prodaja po ceni 5 K 60 v. g. Adolf Guštin, trgovec v Noveri mestu. Za obsežne vinograde najbolj priporočljiv je žveplalnik sestave od J. „Nochéville“-ja, „Vindobona“, ki se dobiva pri kranjski kmetijski družbi za ceno 20 kron in pri trdki J. Heller na Dunaju.

Zanimanje za to preskušnjo je bilo obče, udeležba jako velika in želeli je, da bi se naši vinogradniki v obilni meri posluževali žveplalnikov, ki jih je presojevalni odbor spoznal za najpriporočljivejše, to tembolj, ker je njih cena tako nizko sestavljena, ter si jih vsak lahko omisli, ker jih izdelujejo domači obrt-

nikiter jih je torej prav lahko naročiti. in ker je korist tako velika.

Kmetijski podružnici in nje načelniku g. pristavu V. Rohrmannu smo hvaležni, da je kakor v že tako mnogih vitalnih narodno-gospodarskih vprašanjih; i tukaj pripomogel, da se je ta obče koristna stvar temeljito strokovno dognala.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. aprila.

— Kranjski deželni zbor ima jutri, dne 26. aprila ob 9. uri dopoldne sejo. Na dnevnem redu so poročila o prošnji c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani za zvišanje letnega prispevka in za podporo v svrhu osnovanja živinorejskih zadrug; o uvedbi doneska od zapuščin za bolnične namene dežele Kranjske; o računskem sklepu dež. zaklada in razkazu skupne imovine za leto 1898.; o projektu in načrtu zakona glede preložitve okrajne ceste Radeče-Dvor; o dovolitvi 5% naklade na najemščino od stanovanilšč v mestni občini Črnomelj; o prošnji, da se mestni občini Ljubljanski dovoli, da sme mestno grajščino Podturn obremeniti s hipotečnimi kavcijami do najvišjega zneska 140.000 kron; o proračunu učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1900; o preuravnavi pokojninskih užitkov za osobe ljudskega šolstva na Kranjskem in dolgi vrsti različnih prošenj.

— Goriški dež. zbor že nad 14 dni ni imel nobene seje, dasi tri leta ni zboroval in se je nagromadilo toliko zastankov, da bi bilo treba več mesecev trajajočega zasedanja, predno bi se vsi dodelali.

— Bogoskrunstvo in klerikalci. „Slovenec“ bi se rad otrešel bogoskruncev Kvasa in Škrila. To je naposled naravno, saj je za klerikalce vendar silno sramotno, da sta se prav v njihovih vrstah našla dva moža, ki sta storila tako hudodelstvo, da je bilo razburjeno celo mesto. Toda način, kakor otreša „Slovenec“ te svoje pristaše, je tako zloben, da se mora ožigosati. „Slovenec“ pravi, da sta bogoskrunca — socialna demokrata. S to grdo lažjo se hoče na jedni strani otresti hudodelcev, na drugi strani pa ukrasti čast socialnim demokratom, glede katerih naj sicer vsakdo sam misli kar hoče, katerim pa mora vsakdo vendar priznati, da so stranka dostojnih in poštenih ljudi. „Slovenec“ je prišla častikraja že v navado! Toda v tem slučaju se jim ta način opiranja vendar ne obnese, ker ga ni tako kratkovidnega človeka, ki bi „Slovencu“ verjel. Kvas in Škrl nista bila nikdar socialna demokrata in se nikdar nista vdeleževala socialnodemokratskih shodov. Tudi nista bila pri nobenem socialnodemokratskem društvu, pač pa sta občevala izključno s krščanskimi socialisti. Kdor količjak pozna klerikalce, tisti ve, da bi niti jedne ure ne trpeli v svoji službi moža, ki pripada socialnodemokratski stranki. Le pomislimo kaj se je zgodilo lani. Tedaj je bil g. Bahovec, ki je služboval dolgo let v katoliški knjižarni, nemudoma odpuščen, ker je pri občinskih volitvah glasoval za kandidate naše stranke. Gosp. Bahovec se ni nikdar političko eksponiral, se ni nikdar vtikal v političke boje, a odpustili so ga vendar iz službe, samo zato ker se je poslužil svoje državljanske pravice. In tisti ljudje, ki so z mirnim in tihim g. Bahovcem tako kruto postopali, naj bi bili trpeli v svoji službi dva kot socialna demokrata znana moža, ko bi vendar lahko vsak trenutek dobili toliko krščanskosocialnih knjižgoveških pomočnikov, kolikor jih hočejo? Kdor je tako kratke pameti, da bi to „Slovenec“ opravičevanje verjel, bi pač zaslužil, da se ga pošlje v blaznico. Naj „Slovenec“ Kvasa in Škrila otrešajo kolikor morejo, to vse nič ne pomaga. Vaša sta bila in vaša ostaneta. Še nekaj! „Slovenec“ je v svoje opravičevanje vtlačil tudi Ničmanovo ime, hoteč tako prikriti, da je nekdanja Ničmanova knjigovoznica prešla popolnoma v roke „Katoliškega tiskovnega društva“, in da je bil bogoskrunc Škrl v službi katoliške knjigovoznice v katoliški tiskarni. Ali se morda go-spodje sramujejo katoliške knjigovoznice? Ali pa smatrajo bogoskrunstvo uslužbenecv dveh katoliških podjetij kakor prst božji, ki jih svari, naj s svojim katoliškim kapitalom ne uničujejo poštenih mojstrov? Kakor smo že včeraj rekli, nam ne prihaja na misel, da bi krivdo za storjeno bogoskrunstvo va-

hili na celo klerikalno stranko ali na ves duhovski stan, a svoje začudenje moramo vendar izraziti, da se ni nihče zmenil za dogodbe, ki so se zgodile v šenklaškem farovžu, dasi se je o njih govorilo po celem mestu. Že včeraj smo povedali, da je Kvas v šenklaškem farovžu ponesnažil neko sveto podobo, že o veliki noči pa se je splošno po mestu govorilo, da so v tisti luknji, kjer je knjigovoznica, na veliki petek jedli meso, in da je Kvas držel meso kvišku, porogljivo „molil“ in sramotil Boga. To se je zgodilo v šenklaškem farovžu! Ali ni to čudno, da niti katoliško-narodni mojster Breskvar, niti kdo drugi ni izvedel, kaj se je javno govorilo, in kar je provzročilo obilo pohujšanja. Ta strašni škandal, ki je razburil celo mesto, naj bi klerikalcem služil v resen spomin, da bodo v prihodnje najprej pred svojim pragom pometali. Tam imajo cele grmade smeti in šele kadar bodo te odstranili, naj drugim kaj očitajo!

— **Romanje v Rim.** Sodeč po „Slovenčevih“ brzojavnih poročilih, potujejo naši romarji prav veselo proti večnemu mestu, in ker se na raznih mestih ustavljajo, ima pater Hijacint večkrat priliko, izkazati svoje sprevodniške talente. Po tem, kar smo sedaj izvedeli, je pobožnim romaricam zagotovljen v Rimu prav prijazen sprejem. Romarice ponesle so namreč seboj prav lepe goldinarčke za svetega očeta. Nekaj bodo darovale iz svojega, največ pa so nabrale med drugimi ženicami. Znani so nam revni posli, ki so dali po 5 gl. in tudi več „za sv. očeta“. Kako težko žrtvujejo nekateri ta denar, se vidi iz naslednjega slučaja: Mej romaricami je tudi ženica, katere sin služi pri vojaki. Prisedši v Ljubljano je mati obiskala sina, a ko je ta prosil, naj mu da en goldinar, češ, da je pri vojaki trdo življenje, mu je lastna mati še ta goldinar odrekla. Dejala mu je, da ne more ničesar dati, ker ima samo toliko, da bo v Rimu izhajala in pa 5 gl. za papeža, a ko je sin dejal, da ima papež dosti denarja in ne potrebuje žrtev revnih ljudi, je mati rekla: Zate skrbi cesar, papež je pa največji revež. Blizu tako se je zgodilo nekemu dijaku. Mati njegova je šla v Rim, sin pa bi moral stradati, ko bi ne dobival hrane v neki liberalni meščanski hiši.

— **Kako delajo reklamo.** „Soča“ poroča: V neki cerkvi v hribih je župnik strašno zabavljaj na liberalne časopise; prvaka vseh je imenoval „neki ljubljanski časnik“. Tisti dobri gorjani niso še nikdar čitali „Slov. Naroda“, a po maši so radovedno popraševali, kateri je ta strašni „ljublanski časnik“; izvedeli so koj, da je to „Slov. Narod“ in da ga ima učitelj. Od tedaj roma vsaka številka „Slov. Naroda“ iz rok v roke po celi občini. Boljše reklame bi nikdo ne mogel narediti „Slov. Narodu“ nego oni župnik.

— **Iz Novega mesta** nam poročajo: Dne 22. t. m. imeli smo v tukajšnjem „Nar. domu“ drugi glasbeni večer „Glasb. Matice“, pri katerem so zopet iz prijaznosti sodelovali gg. J. Junek in Procházka iz Ljubljane ter domači glasbeniki. Tudi na ta večer vršil se je dobro izbran vspredek kar najbolje. Žal, da je bil koncert — menda radi bele nedelje — slabše obiskan kot zadnjič. — L. van Beethovenov Trio op. 1 št. 3 — C moll. Allegro con brio, Andante cantabile, Menuetto, igrali so gospodje * * (violino), J. Junek (cello) in J. Procházka (klavir), kakor smo pričakovali, umetniško dovršeno. Dobro je pela gđc. Sark Gerbičeva „Želel bi, da bil bi ptica“. Fr. F. Chopinov valček E moll in Poloneza op. 40 št. sviral je na klavirju g. Procházka, kakor vedno, z veliko spretnostjo in dovršeno tehniko. Fr. S. Vilharjevo „Mrtva ljubav“ pel je g. Rooss s svojim prijetnim in krepkim glasom krasno. Najbolj je ugajal F. Servaisov „Souvenir de Spa“, katerega sta proizvajala gg. J. Junek (cello) in J. Procházka (klavir) istotako umetniški kot vse druge točke. A. Dvořakov Bagatele op. 47 igrali so gospodje * * in J. Poula (violine), Junek (cello), Procházka (harmonij) vseskozi točno in izbornost. Pevske točke je z vso preciznostjo spremljal na klavirju g. Ig. Hladnik.

— **Za shod o posvetovanju glede streljanja proti toči,** ki se bode vršil v nedeljo, dne 29. t. m., od 10. ure dopoldne naprej v Krškem, se kaže osobito v krškem okraju, kakor se nam od tam po-

roča, precejšno zanimanje. Razne strelne priprave tvrdi Grenitz Neffen, Unger ter Lorber so že dospele sem in se za preskušnje vse potrebno ureja. Vsa županstva so dobila od glavarstev nalog, naj na ljudstvo vplivajo, da se tega za nje jako zanimivega posvetovanja v mnogobrojnem številu udeležijo. Na shod pride tudi mnogo Štajercev ter g. dr. Vošnjak, ki bode poročal o uspehih streljanja na Štajerskem. Naloga drugih poročevalcev bo pa pojasniti tvorjenje toče in pravilno postopanje pri bližajoči se nevihti itd. Po izgotovljeni preskušnji strelnih priprav bode preskušnja raznovrstnih žveplalnikov ali mehov.

— **Razredovanje konj** se bo letos vršilo pred šempetersko vojašnico dne 7., 8. in 9. maja, vselej ob 9. dopoldne, in sicer 7. maja za I. in II. okraj, dne 8. maja za III. in IV. okraj in 9. maja za V. okraj (predkraje). Lastnike konj opozarjamo, da so bili konji po „naznanilnicah“ do danes naznaniti mestnemu magistratu. Kdor tega ni storil, naj to stori nemudoma, da se izogne globi do 200 K, katere po zakonu zadane one, ki konj niso naznanili ali predstavili razredovanju.

— **Poročil se je župan v Kanalu,** g. Mihael Zega, z gđc. Eno Ivančičevo iz Deskel. — Včeraj pa se je poročil gosp. Janko Sirnik, poštni asistent v Novem mestu, z gđc. Julijo Wruss. Čestitamo!

— **Pedagoško društvo v Krškem** ima v četrtek, 3. maja dopoldne ob 10. uri v Št. Jerneji v šolskem poslopju zborovanje v spomin stoletnice Slomškove s sledečim dnevnim redom: 1. Anton Martin Slomšek. 2. Razgovor o spisu „Učiteljski pravnik“. 3. Predlogi.

— **Obrtni muzej v Gorici** ustanovi trgovsko in obrtno društvo za Goriško. Namen obrtnega muzeja bo: 1. Pospeševati domačo malo obrt s tem, a) da daje malim obrtnikom priliko z razstavljanjem njihovih izdelkov pokazati, kaj zmorejo in b) da občinstvo vidi, da je tudi domača mala obrt vredna vsega zaupanja. 2. Pokazati razvitek domače male obrti s tem, da vzdržuje razstavo vzornih izdelkov, katere v to svrhu kupuje od domačih obrtnikov.

— **Nabor za nemško Celje** se je vršil dne 19. t. m. Potrdili so v vojaške mladeničev, od teh je polovica Slovencev. Toliko krvnega davka daje torej „nemško“ mesto Celje!

— **Vzorno gospodarstvo.** Vlada je razpustila okrajni zastop v Arvežu na Štajerskem in odbor okrajne posojilnice, ki je v zvezi s tem zastopom. Vzrok razpusta so velike nerednosti pri posojilnici.

— **Obesil se je v Gorici** bivši pek, 47 let stari Ivan Klanjšček, menda v pijanosti.

— **Povožen je bil včeraj na tržaškem** kolodvoru 40letni delavec Josip Šušelj z Male Pristave pri Postojini. Šlo je čezenj razen stroja 13 vagonov. Mož je umrl kmalu potem, ko so ga bili prinesli v bolnico.

— **Aretovanje.** Policija je zaprla včeraj Katarino H., bivšo dekle pri mesarju in gostilničarju Kuneju na Tržaški cesti, ker jo dolže, da je svojemu gospodarju kradla pivo, meso in mast in je nosila k starišem svojega ljubimca.

— **Tri steklenice žganja** je ukradel neki slikarski pomočnik Mariji Križnarjevi, prodajalki žganja v sv. Florijana ulicah.

— **Brat brata pretepel.** Dva pečarjeva sinova v Hradskega vasi sta se včeraj sprla in stepla. Jeden je dobil tako po ustih, da sta se mu dva prednja zobova zmajala.

— **Pobalinska zabava.** Včeraj popoldne so neki pobalini na sv. Jakoba nabrežju lučali kamnje čez Ljubljano in je jeden zagnal kamen skoz odprto okno v delavnico črevljarskega mojstra Alojzija Erjavca v Črevljarskih ulicah št. 3.

— **Uro ukradel je delavec F. K. Črevljarju Antonu Zdravju na Zaloški cesti št. 7.** Tata so zaprli.

— **Promenadni koncert v „Zvezdi“.** V nedeljo bode prikrat letos svirala godba c. in kr. 27. pešpolka v „Zvezdi“. Meseca majnika bodejo potem ob ugodnem vremenu vsako nedeljo in vsak praznik od poludvanajstih dopoldne do polu jedne popoldne promenadni koncerti v „Zvezdi“.

— **Kamen v glavo vrge** je včeraj popoldne neki paglavac Neži Potokarjevi, ki je prala pod sv. Jakoba mostom. Zagnal ji je tri kamne v glavo in jo lahko ranil.

— **Pretep.** Včeraj zvečer sta se na Radeckega cesti stepla Ivan Verhunc, sto-

laraki vajenec v Jenkovih nlicah št. 11 in Peter Špenko, krojaški vajenec v istih ulicah št. 13. Verhunc je vdaril Špenkoto s kamnom po glavi in ga je precej ranil.

* **Velik škandal v spletskem gledališču.** Neka italijanska operna družba je dne 18. t. m. predstavljala v mestnem gledališču v Spletu Verdijevo opero „Ples v maskah“. Tenorist svoje vloge ni znal ter je na nekaterih mestih pel mesto njega kapelnik, včasih pa je hotel peti, ko ni bil na vrsti ter ga je morala prekinjati pevka. Enkrat ga je celo neka koriginja pocukala za rokar, naj molči. Primadona Luchini tudi ni znala vloge. Občinstvo je začelo sikati, ona pa je izjavila z odra, da jo je prisilil ravnatelj, naj poje, dasi se je branila. Nato je nastal velik krik. Občinstvo je žvižgalo, kričalo, ploskalo, vpilo: „Dosti! Proč!“, nekateri, katerim je bilo žal vstopnine, pa so zahtevali, naj se opera nadaljuje. Prišel je na to na oder neki igralec ter vprašal, ali naj se opera nadaljuje ali ne. Občinstvo se je pričelo med seboj, končno pa se je opera vendarle nadaljevala. Predstave pa so bile ustavljene.

* **Kopel generala Warren.** Angleški general Warren, ki je sedaj odstavljen, ima navado, da se koplje vsak dan — tudi na bojišču. V bitki za Spionskop si je dal Warren prinesiti na varen prostor svojo banjo iz kavčuka ter se začel kopati, ne zmenivši se za svoje čete, katere so morale trumoma burske kroglice. Ko je hotel general Buller govoriti z Warrenom, je moral prijezditi sam k njegovi banji ter se pomeniti z Warrenom, sedečim do vratu v hladni vodi. Angleži so bili seveda strašno tepeni, no, Warren se je rešil z banjo vred. Buller je Robertsu javil Warrenovo čudno navado, in Warren je dobil — modro polo.

* **„La Touraine“**, francoski hitri parnik, ki je odplul 14. aprila iz Havra, je dospel dne 22. aprila ob 5. uri zjutraj v New-York.

Književnost.

— **Poezije Drag. Ketteja.** Pod tem naslovom je izdal ljubljanski založnik L. Schwentner izbrane pesmi v zorni mladosti umrlega Drag. Ketteja. Knjiga je izšla ravno na obletnico smrti pesnikove. Dne 29. aprila m. l. ga je spremlila dolga vrsta čestilcev k poslednjemu počitku. Kettejeve izrednosti, nadarjenosti niso priznavali le njegovi vrstniki-pesniki, ki so mu molče odkazali prvo mesto med seboj, ampak tudi starejši, že sloveči mojstri so se veselili te izredne sile, ki je vzbujala najlepše nadeje. Kruta smrt mu, žal, ni dala, da bi se bil razvil do popolnosti, pa že iz pričujoče rudimentarne zbirke se prepiča lahko vsakdo, kako bistro glavo in blago srce je imel poet Kette. Zunanja oblika knjige je jako elegantna. Tudi Slovenci smo postali v tem oziru že precej razvajeni, pa priznati treba, da se naši založniki trudijo, da kolikor mogoče vstrežajo občinstvu. Fin močan papir in modern razločen tisk, to je že samo ob sebi umevno. Tej knjigi je pa tudi še pridejana izvrstno pogojena slika pesnikova, čegar duhoviti izraz v obličju in visoko čelo v gledalcu takoj obudi misel, da gleda tu nenavadnega človeka. Životopis in kratko literarno črtico o pesniku Ketteju je napisal urednik zbirke, naš sloveči pisatelj Anton Aškerc. Da je bil uprav on najbolj poklican v to, ve vsakdo, komur je znano, kako se je zanimal za Ketteja in kako skrbno in pazno je zasledoval pesniški njegov razvoj. Cena broširani knjigi, obseajoči skoro 11 tisk. pol, je 3 krone, po pošti 20 vin. več. Kdor se hoče zopet edenkrat naslajati s pravo poezijo, sezi brez pomisleka po nji. Posebno veliko takih knjig ni v naši književnosti.

— **Književno naznanilo „Goriške tiskarne“ A. Gabršček v Gorici.** (Konec.) II. „Svetovna knjižnica“. V kratkem izide v slovenskem prevodu po vrednosti tretji roman v italijanski književnosti — „Marco Visconti“ Tomasa Grossija. Cena obliki „Ben Hura“ je le gl. 1:30 s poštnino vred; tiska se samo 600 iztisov. Prihodnje leto izide v tej zbirki slavni roman Sienkijevičev „Quo Vadis“, ki je preložen v vse moderne jezike. Pripravljen je tudi istega pisatelja slavni veliki roman „Potop“, ki izide na papirju in po obliki enako „Matice Slovenske“ „Z ognjem in mečem“. To velikansko delo bo okrašeno s slikami, katerih bo okoli 80 in bodo

stale založnika le na izposodbo nad 1000 gl. Celo delo izide v dveh debelih knjigah. To so pač vesele vesti o književnih načrtih „Goriške tiskarne“. Dosedanja delavnost nam je porok, da jih tudi častno izvrši. Zato opozarjamo vnovič na bogato dosedanje zalogo in prosimo slovensko občinstvo, da bi podpiralo založnika v taki, za nas Slovence nenavadni podjetnosti. Pri teh knjigah se pač nikdo ne sme izgovarjati, da so predrage. III. Salonska knjižnica. Po Veliki noči pojde v tisk tretja knjiga: novele in povesti mlade in nadarjene pisateljice Zofke Kvedrove. Prvi del bo obsegal nad 20 tiskanih pol. — Drugi del tudi toliko. Za to knjižnico je v delu tudi prevod nekega slovečega modernega francoskega romana.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradec 25. aprila. Pri Vurbergu na Spodnjem Štajerskem se je udril velik usad. Grajščina grofa Attemsa je v veliki nevarnosti, isto tako cerkev. Udrlo se je že osem oral sveta, največ vinogradov.

Dunaj 25. aprila. Zadnje dni so se mudili najodličnejši voditelji češke stranke na Dunaju in so se tu posvetovali z raznimi vladnimi možmi. Izvrševalni odbor mladočeške stranke je sklican v Prago. Odločiti mu bode, kako stališče naj zavzame poslanci napram jezikovnemu zakonu, ki ga hoče vlada predložiti in kako naj sploh napram vladi postopajo.

London 25. aprila. General Polecarew je od dveh strani prijel Bure, ki so bili zbrani na jugu od bloemfonteinskega vodovoda. Buri, katerih je bilo 3000, so imeli 2 topa. Branili so se dlje časa, potem pa zapustili svoje pozicije. Vodovod je znatno poškodovan.

London 25. aprila. Angleška armada je začela tretjo kampanjo proti Burum. Robertsov namen je prodreti na jedni strani proti jugu in osvoboditi Wepener, na drugi strani pa čez sever pritisniti na bursko armado, broječo kacic 10000 mož, in jo zajeti ter prisiliti h kapitulaciji.

London 25. aprila. Včeraj zjutraj so Buri naskočili armado Delgattyja, a so bili odbiti.

London 25. aprila. Buri, katere je general Brabant pregnal, so se s 6 topovi vrnili pred Wepener in bombardirajo zopet to mesto.

London 25. aprila. Burski general Luka Majer je padel v boju pri Elands-laagteju.

Darila.

Uredništvu našega lista staposlala: **Za Prešernov spomenik:** Po incijativi Piške Razerger izročila družba v gostilni Wucherer v Lescah povodom izrednega umetniškega vžitka 11 K, pod geslom: „Pevcu vedno sreča laže, on živi, umrje brez denarja“. — G. Štefan Klun, hišni posestnik v Ljubljani 2 K. — Skupaj 13 K. — Živel darovalci!

Zahvala.

Za Prešernov spomenik v Ljubljani so početkom novega leta rodoljubni čestilci in čestilke pesnika prav marljivo nabirali prispevke. V prvem četrtletju od 1. januarja do 31. marca t. l. došla je uredništvu „Slov. Naroda“ lepa svota 1206 K 59 vin. (mej temi so tri večje vsote od dunajske Prešernove slavnosti, dne 7./3. t. l. s 440 K, vrhniške čitalnice veselice dne 1./2. t. l. s 150 K in Ilir. Bistriške čitalnice veselice s 60 K). Izkazani so bili prispevki v št. 2 — 74 t. l. Celotna, gori omenjena vsota se je izročila g. blagajniku dr. J. Staretu, oziroma naložila k doslej izkazanim vsotam na knjižico št. 24301 ljubljanske mestne hranilnice. Vsem darovalcem in darovalkam, marljivim nabiralkam in nabiralcem, posebno pa še prirediteljem veselic na korist pesnikovega spomeniku bodi izrečena najtoplejša zahvala za njih rodoljubno delovanje!

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo prista „Moll-ov Seidlitz-prasek“, ker vpliva na prebavljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K a. v. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 (11-6)

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 20. aprila: Uršula Berdajs, delavka, 56 let, Reber št. 9, pljučnica.
Dne 21. aprila: Viktorija Bizjak, pekova hči, 4 leta, Tržaška cesta št. 12, vnetje možganske mreže. — Ivan Gorše, umirovljen, 76 let, Gosposke ulice št. 4, ostarelost.
Dne 22. aprila: Fran Sodnik, sodnijskega sluga sin, 10 mes., Poljanska cesta št. 11, vnetje sopil. — Marija Jarc, gostilničarjeva hči, 5 1/2 leta, Streljske ulice št. 15, vnetje prsne mreže.
V deželni bolnici:
Dne 17. aprila: Barbara Saiger, predilničnega mojstra žena, 41 let, vnetje trebušne mreže.
Dne 20. aprila: Jožef Ster, kajzarjev sin, 4 leta, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji sračni tlak 736-0 mm.

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
24.	9. zvečer	731.5	9.8	sl. svzhod	oblačno	26 mm
25.	7. zjutraj	729.6	6.4	sr. vzhod	del. jasno	26
	2. popol.	728.5	15.0	sl. jug	del. jasno	26

Srednja včerajšnja temperatura 10.8°, normala: 11.1°.

Dunajska borza

dne 25. aprila 1900.

Skupni državni dolg v notah	98 K	50 h
Skupni državni dolg v srebru	98	40
Avstrijska zlatna renta	98	25
Avstrijska krona renta 4%	98	50
Ogrska zlatna renta 4%	97	40
Ogrska krona renta 4%	92	—
Avstro-ogrsko bančne delnice	125	50
Kreditne delnice	229	90
London vista	242	77
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	32
20 mark	23	68
50 frankov	19	26
Italijanski bankovci	90	75
C. kr. cekini	11	38

Elegantno stanovanje

s 5 sobami, v pritličju hiše št. 20 na Bleiweisovi cesti odda se s 1. avgustom. Povprašati je v pisarni F. Supanciča, Rimska cesta št. 20, na dvorišču. (823-1)

Uradno dovoljena (820)

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6

Išče nužno: Spretnega slugo v jako fino hišo, dobro ravnanje in dobra plača; kuharico in hišino v Volosko pri Opatiji, k 2 osobama, plača 10 — 12 glid., jako dobra služba; hišino za deželo, plača 9 glid., fina hiša; **več pestunov** za Ljubljano in v Gorico, Reko na Ogrsko in na deželo; **več deklet** za raznovrstna dela. Natančneje se izve istotam.

Najcenejše in najsolidnejše nakupovališče za sukneno in volneno blago

je samo pri firmi (468-15)

Jakob Theumann

Brno, Rotovška ulica 12.

Bogato asortirane vzorčne zbirke za gg. krojaške mojstre gratis in franko. Velika izbor naj-novejših in najmodernejših tu- in inozemskih izdelkov. Stalna zaloga črnega blaga, uniform-skega blaga za uradnike, veteranska, gasilna in druga društva, za livrje itd. itd. — Vzorci gratis in franko.

Izjava.

Podpisane obžalujem, da sem v gostilni pri Trškani dne 15. t. m. neosnovano razžalil g. **Josipa Makovca**, plesarskega mojstra v Ljubljani, in njegove gg. sinove; prekličam vso žaljivo vsebino in priznam, da ne vem ničesar ne-lepega ali nepravilnega glede g. Makovca in njegove rodbine.

V Ljubljani, dne 25. aprila 1900.

Fran Oražen

(819) pleskaraki mojster
v Ljubljani, Florijanske ulice.

MARIJINA KOPEL

poleg Prul

otvorila se boče v torek, 1. maja.

Naročila na kopanje

v lesenih in kamnitih banjah se tudi vsprejemajo.

K obilnemu obisku vabi najuljudneje

(821-1) **Košir-Ziakowski.**

Hôtel „Pri slonu“.

V četrtek, dne 26. in v petek, dne 27. aprila:

dunajska damska kapela

pod naslovom:

glasben večer na Dunaji.

Dunajska specialiteta prve vrste, ki je v vseh svetovnih mestih dosegla največje vspehe. (822)

Začetek ob 8. uri. Vstopnina 40 krajc.

Najuljudneje vabita

Anton Suhrer **Gabrijel Fröhlich**
kapelnik. restavratör.

Najboljše in najcenejše pleskarstvo olje

in les vzdržujoče sredstvo (632-3)

je in ostane že nad 20 let preizkušeni

CARBOLINEUM

patent Avenarius.

Pred ponaredbami se svari!

„Carbolineum“-tovarna R. Avenarius
Amstetten Dol. Avstr.

Pisarna: Dunaj, III./1, Hauptstrasse 84.

V Ljubljani ga prodaja J. Spelarčič.

Prva moč

(806-3)

za pisarno večjega industrijskega podjetja se z dobro plačo sprejme.

Ponudbe naj se pošljejo pod „Književodja“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Vsak dan

sladoled ledna kava, ledna čokolada

v konditoriji in kavarni

Rudolfa Kirbisch

Kongresni trg. (785-3)

Staroslavno žvepleno kopališče na Hrvatskem

Varaždinske toplice

ob zagorski železnici (Zagreb-Čakovec).

Železniška postaja — pošta in hrzjojav.

Analiza po dvornem svetniku profesorju dr. Ludwigu l. 1894. 58° C vroč vrelac, žvepleno mahovje, nedosegljivo v svojem delovanju pri mišični skrnini in kostenini v členkih, boleznih v zgibih in otrpenju po vnetici in zlomljenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih v kolki itd., ženskih boleznih, poltnih in tajnih boleznih, kroničnih boleznih obistij, mehurnem kataru, škrofeljnih, angleški bolezni, kovnih diskrazijah, n. pr. zastrupljenju po živem srebru ali svincu itd.

Pitno zdravljenje pri boleznih v žrelu, na jabolku, prsih, jetrih, v želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, vodovod iz gorskih vrelcev, zdravljenje z mrzlo vodo z douche — in po Kneippu, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti. Stalna zdravila godba, katero oskrbujejo člani orkestra zagrebske kr. opere. Plesne zabave, koncerti itd.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje sleherni dan omnibus goste. Tudi so na razpolago posebni vozovi in se je zaradi istih prej obrniti na oskrbnitvo kopališča.

Zdravniška pojasnila daje kopališki zdravnik doktor A. Longhino. — Prospekte in brošure razpošilja zastoj in poštne prosto

(746-2) oskrbnitvo kopališča.

Pekarija

se dá takoj pod ugodnimi pogoji v najem. (805-3)

Hiša je poleg farne cerkve; v vasi je štirirazredna ljudska šola. Pekarija obstoji že od leta 1863. Več se izve pri Antonu Krašovicu v Št. Vidu na Dolenjskem.

Nezaslišano! Čudovito!

240 komadov za samo glid. 1-95

1 elegantna ura s triletnim jamstvom in goldin-verižico, 1 čudovito eleganten nastavek za smodke z jantarem, 1 krasna kravata igla s simili-brilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. bisrom za gospode ali dame, 1/2 ducata platnenih žepnih robcev z barvanimi obročki, 1 praktični žepni tintnik z angleškim mehanizmom, 1 usnjati denarni mošnjiček, par finih nogovic, 1 jako elegantna damska broša najnovejše fačone, 1 krasna garnitura, obstoječa iz manšetnih, zavrta-niških in naprskih gumbov, 1 krasno toaletno zr-calo z etuijem in finim česalom in še nad 200 komadov, ki so v hiši koristni in neobhodno potrebni.

Vsi ti krasni predmeti se dobivajo le še kratek čas. Nikdo naj torej ne zamudi prilike, ker je vsako sleparstvo popolnoma izključeno, ter se neugajajoče brez zadržka vzame nazaj.

Razpošilja po c. kr. poštne povzetju ali ako se pošlje denar naprej:

zaloga Ernst Buchbinder

Krakau L/M.

Poštno predalo šte. 25.

Ako se naročita dva zavoja, se dobi jako fin žepni nož z dvema rezili kot darilo. (807-2)

Ženitna ponudba.

Vdovec, 50 do 60 let star, išče za možitev žensko, ki dobro ume gospodinjstvo in se spozna pri gostilničarski obrti. Stara naj bi bila od 40 do 55 let in imela premoženja 16.000 kron.

Ponudbe s sliko in naslovom naj se pošljejo upravništvu „Slov. Naroda“. (786-3)

Oddelek za sukno firme

Kastner & Öhler v Gradcu

ima največji sortiment (426-16)

pristno štajerskega lodna

Priznana najboljši izdelki iz zajamčeno čiste ovčje volne. Modno blago; črno in modro blago za obleke za gospode. Vzorci franko.

Telefon št. 152

Trgovina z lesom

J. Tauzher

Dunajska cesta šte. 35, Bežigrad (756-3)

priporoča pri početku stavbinske dobe svojo veliko zalogo suhega stav-binskega in rezanega lesa, pesek in apno po najnižjih cenah pri točni postrežbi in si usoja naznanjati, da je za udobnost p. n. odjemalcev zveza z vsemi v Ljubljani ob-stoječimi telefonskimi mesti v trgovišča in iz njega upeljana.

Telefon št. 152

Najceneja in najsolidnejša tvrdka za nabavo koles (bicikljev) kakor tudi vseh kole-sarskih potrebščin.

Cene od 80 glid. in višje.

Najznamenitejša kolesa kakor:

J. Puch Meteor Peugeot Monarch Seidel-Naumann A. U. Right ter razni drugi sistemi. (508-10)

Francoska Peugeot kolesa po 140 do 230 gl.

A. Putrich

Ljubljana, Dunajska cesta.

Najnižje cene!

Zlate in srebrne verižice, uhani, zapestnice, vratne verižice, srčki, obeski, prstani.

Priporočam se vsem gg. botrom in botr-cam, katere uljudno vabim na veliko in bogato izbero solid-nega in cenega blaga.

Birmska darila!

(123-30)

Najnižje cene!

Za obilen obisk se pri-poročam s spoštovanjem

Fran Čuden

urar, trgovina z zlat-nino in srebrnino v Ljubljani, Glavni trg.